

Añā. Dum esset summus Póntifex, * terrēna non méruit, sed ad cœlestia regna gloriósus migrávit.

Pro Doctoribus, Añā. O Doctor óptime, * Ecclésiæ sanctæ lumen, beate **N.** divinæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

Si occurrat celebrari Festum plurimorum Pontificum et Confessorum, Officium fit ut supra : sed in Oratione et Sermonem, quæ ponuntur in singulari, dicantur in plurali, et in primo Nocturno legantur sequentes Lectiones de Scriptura.

De libro Ecclesiástici.

Lectio j. Cap. xlv.

Audémus viros gloriósos, et párentes nostros in generatióne sua. Multam glóriam fecit Dóminus magnificéntia sua a sæculo. Dominántes in potestátibus suis, hómines magni virtúte, et prudéntia sua præditi, nuntiántes in Prophétis dignitatem Prophetárum, et imperántes in præsénti pópulo, et virtúte prudéntiæ pópulis sanctíssima verba. In perítia sua re-

quiréntes modos músicos, et narrántes cármina scripturárum.

R. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constitúam : * Intra in gáudium Dómini tui. **V.** Dómine quinque talénta tradidísti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. — Intra.

Lectio ij.

Homines dívites in virtúte, pulchritúdinis stúdiu habéntes : pacificántes in dómibus suis. Omnes isti in generatióibus gentis suæ glóriam adépti sunt, et in diébus suis habéntur in láudibus. Qui de illis nati sunt, reliquerunt nomen narrándi laudes eórum : et sunt quorum non est memória : perierunt quasi qui non fuérunt : et nati sunt, quasi non nati, et filii ipsórum cum ipsis.

R. Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis placuit Deo : * Ideo iurádo fecit illum Dóminus créscere in plebem suam. **V.** Benedictiónem ómnium géntium dedit illi, et testaméntum suum confirmávit super caput ejus. — Ideo.

Lectio iij.

SED illi viri misericórdiæ sunt, quorum pietates non defuerunt : cum sémine eórum permanēt bona, heréditas sancta nepótes eórum, et in testaméntis stetit semen eórum : et filii eórum propter illos usque in ætérnum manent : semen eórum et glória eórum non derelinquétur. Corpora ipsórum in pace sepulta sunt, et nomen eórum vivit in generatióne et generatióne. Sapiéntiam ipsórum narrent pópuli, et laudem eórum nuntiet Ecclésiā.

R. Jurávit Dñs. [75]

II. ALIÆ LECTIONES PRO PONTIFICE ET CONFESSORE.

In II. Nocturno.

Sermo sancti Máximi Episcopi. **Ex Homilia lix. de S. Eusebio, ij.**

Lectio iij.

Beati patris **N.** mérita jam in tuto pósito securi magnificémus : qui gubernáculum fidei viriliter tenens, áncoram spei tranquilla jam in statióne compósuit, et plenam cœ-

lestibus divítiis et ætérnis mércibus navem optáto in líttore collocavit : qui contra omnes adversários scutum timóris Dei támdiū infatigabiliter tenuit, donec ad victóriam perveniret. Quid enim fuit totus vitæ illius cursus, nisi unius cum vígili hoste conflictus?

R. Inveni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxiliábitur ei. **V.** Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non nocébit ei. — Manus.

Lectio v.

Quantis hic cæcis a via veritatis errántibus, et de summa jam in profúndum rupe pendéntibus, amíssum réddidit visum, et illum, quo Christus viderétur, reparávit intúitum? Quantórum áuribus surdis, et infidelitátis obturatióne damnátis, ad percipiéndam vocem cœlestium mandatórum, pretiósus infúdit auditum, ut vocánti Deo ad misericórdiam responderent per obediéntiam? Quantos intrínsecus vulnerátos, angélici oris arte et oratióne, ab infirmitate curávit?

R. Pósuí adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. **V.** Inveni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. — Manus.

Lectio vij.

Quantos per longam incuriam peccati labe resolutos, et quadam leprae contagione perfusos, castigationibus et exhortationibus expiando, Deo in se operante mundavit? Quantorum animas viventes in corpore jam defunctas, et delictorum mole obrutas ac sepultas, ad emendationem tamquam ad lucem vocando, Deo resuscitavit : ut Domini sui admirandus imitator, jam mortuas Deo, e contrario mortificet vitali morte peccato?

R. Iste est. [78]

In III. Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

Lectio vij. Cap. xxiv. d

In illo tempore : Dixit Jesus discipulis suis : Vigiláte, quia nescitis quahora Dominus vester venturus sit. Et reliqua.

Homilia sancti Hilarii
Episcopi.

Comm. in Matth. cap. xxvj.

Ignorantiam illam diei omnibus taciti, non sine utilis silentii ratione esse sciremus, vigilare nos Dominus propter adventum furis admonuit, et orationum assiduitate detentos, omnibus preceptorum suorum operibus inhaerere. Furem enim esse ostendit zabulum, ad detrahenda ex nobis spolia pervigilem, et corporum nostrorum domibus insidiantem : ut ea incuriosis nobis, et somno deditis, consiliorum suorum atque illecebrarum jaculis perfodiat. Paratos igitur esse nos convenit : quia diei ignorantio intentam sollicitudinem suspensam expectationis exagitet.

R. Amavit eum Dominus, et ornavit eum : stolam gloriæ induit eum, * Et ad portas paradisi coronavit eum. **V.** Induit eum Dominus lorica[m] fidei, et ornavit eum. — Et ad portas.

Lectio viij. Cap. xxvij.

Quisnam est fidelis servus et prudens, quem constituit Dominus super

familiam suam? Quamquam in commune nos ad indefessam vigilantiam curam adhortetur : specialem tamen populi principibus, id est, Episcopis, in expectatione adventuque suo sollicitudinem mandat. Hunc enim servum fidelem atque prudentem, prepositum familiae significat, commoda atque utilitates commissi sibi populi curantem. Qui si dicto audiens, et preceptis obediens erit, id est, si doctrinae opportunitate et veritate infirma confirmet, disrumpita consolidet, depravata convertat, et verbum vitae in aeternitatis cibum alendae familiae dispandat, atque haec agens, hisque immorans deprehendatur : gloriam a Domino tamquam dispensator fidelis, et villicus utilis consequetur, et super omnia bona constituetur ; id est, in Dei gloria collocabitur, quia nihil sit ultra, quod melius sit.

R. Sint lumbi vestri praecincti, et lucernae ardentes in manibus vestris : * Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando revertatur

a nuptiis. **V.** Vigiláte ergo, quia nescitis quahora Dominus vester venturus sit. — Et vos similes. Glória Patri. Et vos similes.

Lectio ij.

Quod si contuens longam Dei patientiam, quae in profectum humanae salutis extenditur, adversum conservas insolenscet, et saeculi malis vitisquese tradet, praesentium tantum curam in cultu ventris exercens : desperata die Dominus adveniet, eumque a bonis, quae spondederat, dividet, portionemque ejus cum hypocritis in poenae aeternitatis constituet : quia adventum desperaverit, quia mandatis non obtemperaverit, quia praesentibus studuerit, quia vita Gentium vixerit, quia desperatione iudicii commissam sibi familiam fame, siti, caede vexaverit.

Te Deum. 18.

Pro Doctoribus.

In utrisque Vesperis, ad Magnificat, Añna. O Doctor optime, Ecclesiae sanctae lumen, beate **N.** divinae legis amator, deprecare pro nobis Filium Dei.

Oratio.

DEus, qui pópulo tuo æternæ salutis beatum **N.** ministrum tribuisti: præsta quæsumus, ut quem Doctórem vitæ habuimus in terris, intercessórem habere mereámur in coelis. Per Dóminum.

Lectiones sequentes leguntur in Festis Doctorum. Officium autem in illis fit de Confessoribus Pontificibus, vel non Pontificibus, pro qualitate Festi.

In I. Nocturno.

De libro Ecclesiástici.

Lectio j. Cap. xxxix.

Sapientiam ómnium antiquórum exquireret sapiens, et in Prophétis vacábit. Narratióem virórum nominatórum conservábit, et in versútias parabolárum simul introíbit. Occulta proverbiorum exquiret, et in absconditis parabolárum conversábitur. In médio magnatórum ministrábit, et in conspéctu præsidis apparebit. In terram alienigenárum géntium pertransiet: bona enim et mala in homínibus tentábit.

R. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti

fidélis, supra multa te constitutam: * Intra in gáudium Dómini tui. **V.** Dómine quinque talénta tradidísti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. — Intra.

Lectio ij.

COR suum tradet ad vigilándum dilúculo ad Dóminum, qui fecit illum, et in conspéctu Altíssimi deprecábitur. Apériet os suum in oratióne, et pro delictis suis deprecábitur. Si enim Dóminus magnus volúerit, spíritu intelligéntiæ replébit illum: et ipse tamquam imbres mittet elóquia sapientíæ suæ, et in oratióne confitébitur Dómino: et ipse diriget consílium ejus, et disciplinam, et in absconditis suis consiliábitur.

Pro Doctore Pontifice.

R. Ecce sacerdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo: * Ideo jurejurándo fecit illum Dóminus crescere in plebem suam. **V.** Benedictióem ómnium géntium dedit illi, et testamentum suum confirmávit super caput ejus. — Ideo.

Pro Doctore non Pontifice, R. Justus germinábit sicut lílium: * Et florébit

in ætérnum ante Dóminum. **V.** Plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. — Et florébit.

Lectio iij.

IPse palam fáciét disciplinam doctrínæ suæ, et in lege testaménti Dómini gloriábitur. Collaudábunt multi sapiéntiam ejus, et usque in sæculum non delébitur. Non recédet memória ejus, et nomen ejus requirétur a generatióne in generatióne. Sapiéntiam ejus enarrábunt gentes, et laudem ejus enuntiábit Ecclésia.

Pro Doctore Pontifice, R. Jurávit Dóminus. [75]

Pro Doctore non Pontifice, R. Iste cognóvit [102]

In II. Nocturno.

Ex libro Morálium sancti Gregórii Papæ.

Lectio iij. Lib. 9. cap. vj.

QUI post Orionas Hyadum nómine, nisi Doctóres sanctæ Ecclésiæ designántur? Qui subdúctis Martyribus, eo jam tēpore ad mundi notitiam venérunt, quo fides clárus elúcet: et repressa infidelitátis hieme, áltius per corda fidélium

sol veritátis calet. Qui remóta tempestáte persecutiónis, explétis longis nóctibus infidelitátis, tunc sanctæ Ecclésiæ orti sunt, cum ei jam per credulitátis vernum lucídior annus aperitur.

Pro Doctore Pontifice, R. Inveni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: * Manus enim mea auxiliábitur ei. **V.** Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitátis non nocébit ei. — Manus.

Pro Doctore non Pontifice, R. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodivit eum ab inimicis, et a seductóribus tutávit illum: * Et dedit illi claritátem ætérnam. **V.** Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. — Et dedit.

Lectio v.

NEC immérito Doctóres sancti Hyadum nuncupatióne signántur. Græco quippe elóquio hyetos plúvia vocátur: et Hyades nomen a plúviis accepérunt, quia ortæ procul dúbio imbres ferunt. Bene ergo Hyadum appellatióne expressi sunt, qui ad statum universális

Ecclésiæ quasi in cœli faci-
ciem deducti, super arē-
tem terram humani pectoris
sanctæ prædicationis
imbres fuderunt. Si enim
prædicationis sermo plú-
via non esset, Móyses mí-
nime dixisset : Exspecté-
tur sicut plúvia elóquium
meum : et nequáquam per
Isaiam Véritas diceret :
Mandábo núbibus meis,
ne pluant super eam im-
brem : atque hoc, quod
paulo ante protúlimus :
Quamóbre[m] prohibítæ
sunt stellæ pluviárum.

Pro Doctore Pontifice,
℞. Pósui adjutórium su-
per poténtem, et exaltávi
eléctum de plebe mea :
* Manus enim mea auxi-
liábitur ei. ℞. Inveni Da-
vid servum meum, óleo
sancto meo unxi eum. —
Manus.

**Pro Doctore non Ponti-
fice,** ℞. Amávit eum Dó-
minus, et ornávit eum :
stolam glóriæ induit eum,
* Et ad portas paradísi
coronávit eum. ℞. Induit
eum Dóminus lorícam fi-
dei, et ornávit eum. —
Et ad portas.

Lectio vij.

DUM ergo Hyades cum
plúviis véniunt, ad
cœli spátia altióra sol

dúctur : quia apparénte
Doctórum sciéntia, dum
mens nostra imbre prædi-
cationis infúnditur, fidei
calor augétur. Et perfúsa
terra ad fructum próficit,
cum lumen ætheris igné-
scit : quia ubérius frugem
boni óperis réddimus, dum
per sacræ eruditiónis flam-
mam in corde clárius ar-
démus. Dumque per eos
diébus síngulis magis ma-
gisque sciéntia cœlestis
osténditur, quasi intérni
nobis lúminis vernum
tempus aperítur : ut no-
vus sol nostris méntibus
rúilet, et eórum verbis
nobis cógnotus, seípso quo-
tidie clárior micet. Urgén-
te étenim mundi fine, su-
pérna sciéntia próficit, et
lárgeius cum témpore ex-
créscit.

Pro Doctore Pontifice,
℞. Iste est. [78]

**Pro Doctore non Ponti-
fice,** ℞. Iste homo. [105]

In III. Nocturno.

Léctio sancti Evangélii
secúndum Matthæum.

Lectio vij. Cap. v. b

IN illo témpore : Dixit
Jesus discipulis suis :
Vos estis sal terræ. Quod
si sal evanúerit, in quo sa-
liétur? Et réliqua.

Homília sancti Augustíni
Episcopi.

**Libro 1. de Serm. Domini
in monte, cap. vj. tom. 4.**

Sténdit Dóminus,
fátuos esse judi-
cándos, qui tem-
porálium bonórum vel có-
píam sectántes, vel inó-
píam metuéntes, amittunt
aétérna, quæ nec dari pos-
sunt ab homínibus, nec
auférri. Itaque si sal infat-
uátum fúerit, in quo salí-
etur? Id est, si vos, per quos
condiéndi sunt quodám-
modo pópuli, metu per-
secutiónum temporálium
amisérítis regna cœlórum;
qui erunt hómines, per
quos a vobis error auferá-
tur, cum vos elégerit
Deus, per quos errórem
áuferat ceterórum?

Pro Doctore Pontifice,
℞. Amávit eum Dóminus,
et ornávit eum : stolam
glóriæ induit eum, * Et ad
portas paradísi coronávit
eum. ℞. Induit eum Dó-
minus lorícam fidei, et or-
návit eum. — Et ad.

**Pro Doctore non Ponti-
fice,** ℞. Iste est qui ante
Deum magnas virtútes
operátus est, et de omni
corde suo laudávit Dómi-
num : * Ipse intercédát
pro peccátis ómnium po-

pulórum. ℞. Ecce homo
sine queréla, verus Dei
cultor, ábstinens se ab
omni ópere malo, et pér-
manens in innocéntia sua.
— Ipse.

Lectio viij.

ERgo ad níhilum valet
sal infatuátum, nisi
ut mittátur foras, et calcé-
tur ab homínibus. Non íta-
que calcátur ab homíni-
bus, qui pátitur persecu-
tióne[m] : sed qui persecu-
tióne[m] tíméndo infatuá-
tur. Calcári enim non
potest nisi inférior : sed
inférior non est, qui quam-
vis córpore multa in terra
sustíneat, corde tamen
fixus in cœlo est.

℞. In médio Ecclésiæ
aperuit os ejus, * Et implé-
vit eum Dóminus spírítu
sapiéntiæ et intelléctus.
℞. Jucunditátem et exsul-
tatióne[m] thesaurizávit
super eum. — Et. Glória
Patri. Et.

Lectio ix.

VOS estis lumen mun-
di. Quómodo dixit
supérius sal terræ, sic nunc
dicit lumen mundi. Nam
neque supérius ista terra
accipiéndá est, quam pédi-
bus corpóreis calcámus :
sed hómines, qui in terra
hábitant, vel étiam pec-

catóres, quorum condiéndis et exstinguéndis putóribus apostólicum salem Dóminus misit. Et hic mundum non cælum et terram, sed hómines, qui sunt in mundo, vel diligunt mundum, opórtet intélligi, quibus illuminándis Apóstoli missi sunt. Non potest civitas abscondi super montem pósita : id est, fundáta super insignem magnámque justítiam, quam significat étiam ipse mons, in quo disputat Dóminus.

Te Deum. 18.

II. ALIA HOMILIA.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio vij. Cap. v. b

IN illo témpore : Dixit Jesus discipulis suis : Vos estis sal terræ. Quod si sal evanúerit, in quo salietur? Et reliqua.

Homília sancti Hilárii
Epíscopi.

Comm. in Matth. cap. iv.

VOS estis sal terræ : quod si sal infatuátum fúerit, ad níhilum valet id quod salietur. Sal, ut árbitror, terræ nullum est. Quómodo ergo Apóstolos sal terræ

nuncupávit? Sed proprietas est quærénda dictórum, quam et Apostólorum officium, et ipsius salis natúra monstrábit. Sal est in se uno cóntinens aquæ et ignis eleméntum, et hoc ex duóbus est unum.

Pro Doctore Pontifice, R. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ induit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. *V.* Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. — Et ad.

Pro Doctore non Pontifice, R. Iste est qui ante Deum magnas virtutes operátus est, et de omni corde suo laudávit Dóminus : * Ipse intercédát pro peccátis ómnium populórum. *V.* Ecce homo sine queréla, verus Dei cultor, ábstinens se ab omni ópere malo, et permanens in innocéntia sua. — Ipse.

Lectio viij.

HIC igitur in omnem usum humáni géneris effectus, incorruptiónem corpóribus, quibus fúerit aspérsus, impértit, et ad omnem sensum condíti sapóris aptíssimus est. Apóstoli autem sunt rerum cœléstium prædica-

tóres, et æternitátis velut satóres, immortalitátem ómnibus corpóribus, quibus eórum sermo aspérsus fúerit, conferéntes. ¶ Mérito igitur sal terræ nuncupáti sunt, per doctrínæ virtútem saliéndo modo æternitáti córpora reservántes.

R. In médio Ecclésiæ aperuit os ejus, * Et implevit eum Dóminus spírítu sapiéntiæ et intelléctus. *V.* Jucunditátem et exultatiónem thesaurizávit super eum. — Et. Glória Patri. Et.

Lectio ix.

SED natúra salis semper éadem est, nec immutári unquam potest. Verum quia conversióni homo súbjacet, et solus beátus, qui usque ad finem in ómnibus Dei opéribus permánserit : ideo eos sal terræ nuncupátos monet in tráditæ sibi potestátis virtúte persisterere, ne infatuáti nihil sáliant, et ipsi, sensu accépti sapóris amísso, vivificáre corrúpta non possint, et projecti de Ecclésiæ promptuáriis, cum his quos salierint, pédibus incedéntium proterántur.

Te Deum laudámus. 18.

III. ALIA HOMILIA.
Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio vij. Cap. v. b

IN illo témpore : Dixit Jesus discipulis suis : Vos estis sal terræ. Quod si sal evanúerit, in quo salietur? Et reliqua.

Homília sancti Joánnis Chrysóstomi. *Homil. xv. in Matth. sub medium.*

ET téndite quid dixerit, Vos estis sal terræ : per quod osténdit quam necessarió ista præcipiat. Non enim de vestra, inquit, tantúmmodo vita, sed de univérso orbe vobis rátio reddénda est. Non ad duas quippe urbes, aut decem, aut viginti, neque ad unam gentem vos mitto, sicut mittebam Prophétas : sed ad omnem terram prorsus ac mare, totúmque mundum, et hunc váriis criminibus oppréssum.

Pro Doctore Pontifice, R. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ induit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. *V.* Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. — Et ad.

Pro Doctore non Pontifice, R. Iste est qui ante

Deum magnas virtutes operatus est, et de omni corde suo laudavit Dominum : * Ipse intercedat pro peccatis omnium populorum. *V.* Ecce homo sine querela, verus Dei cultor, abstinens se ab omni opere malo, et permanens in innocentia sua. — Ipse.

LECTIO VIIJ.

Dicendo enim, Vos estis sal terrae, ostendit universam hominum infatuatam esse naturam, et peccatorum vi corruptam : et idcirco illas ab eis virtutes requirit, quae maxime ad multorum salutem procurandam necessariae sunt atque utiles. Nam qui mansuetus est ac modestus, et misericors et justus, non intra se tantummodo haec recte facta concludit, verum in aliorum quoque utilitatem praecelatos hos faciet effluere fontes. Igitur qui corde mundo est atque pacificus, et persecutionem pro veritate patitur, nihilominus in commune commodum vitam instituit.

R. In medio Ecclesiae aperuit os ejus, * Et implevit eum Dominus spiritu sapientiae et intellectus. *V.* Jucunditatem et exultationem thesaurizavit super eum. — Et implevit eum. Gloria Patri. Et implevit eum.

LECTIO IX.

Ne igitur putetis, inquit, ad levia vos ducendos esse certamina, neque exiguarum rerum vobis ineundam esse rationem, Vos estis sal terrae. Quid igitur? Ipsae putrefacta medicati sunt? Nequaquam : neque enim fieri potest, ut ea quae jam corrupta sunt, salis perfricatione reparentur. Non ergo hoc fecerunt, sed anterenovata, sibi que tradita, atque ab illa jam putredine liberata, aspergebant sale, et in ea novitate conservabant, quam a Domino susceperant. Liberare quippe a putredine peccatorum, Christi virtutis est : ut autem ad illa iterum non revertantur, Apostolorum curae est ac laboris.

Te Deum laudamus. 18.

Commune Confessoris non Pontificis.

IN I. VESPERIS.

Antiphonae.

Domine quinque talenta * tradidisti mihi : ecce alia quinque superlucratum sum.

Psalmi ut in j. Vesp. de Communi Apostol. [2]

2. Euge serve bone, * in modico fidelis, intra in gaudium Domini tui.

3. Fidelis servus * et prudens, quem constituit Dominus super familiam suam.

4. Beatus ille servus, * quem cum venerit dominus ejus, et pulsaverit januam, invenerit vigilantem.

5. Serve bone * et fidelis, intra in gaudium Domini tui.

Capitulum. Eccli. xxxj.

Seatus vir, qui inventus est sine macula : et qui post aurum non abiit, nec

speravit in pecunia et thesauris. Quis est hic, et laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua.

Hymnus.

Iste Confessor Domini, colentes

Quem pie laudant populi per orbem :

Hac die laetus meruit beatas

Scandere sedes.

Si non est dies obitus, dicatur.

Hac die laetus meruit supermos

Laudis honores.

Qui pius, prudens, humilis, pudicus,

Sobriam duxit sine labe vitam,

Donec humanos animavit aurae

Spiritus artus.

Cujus ob praestans meritum frequenter,

Aegra quae passim jacueret, membra